

FIT - TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻĠĦAR

Ġudikatur: Dr. Marouska Debono LL.D; M.A. in Law

Seduta ta' nhar il-Ħamis, 10 ta' April, 2025

Talba Nru: 113/2022MD

Payrise Ltd (C14401)

Vs

Shania Briffa (I.D. 363903L)

It-Tribunal,

Ra l-avviż fl-ismijiet premissi pprezentat fis-26 ta' April, 2022¹ permezz ta' liema s-soċjeta' attriċi talbet li l-konvenuta tiġi kkundannata u ordnata sabiex tħallas l-ammont ta' erbat'elef ewro (€4,000.00) rappreżentanti rifiżjoni ta' spejjeż in kwantu taħriġ imwettaq matul l-impjieg *ai termini* tal-kuntratt ta' impjieg; bl-ispejjeż, inkluż dawk tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju u l-imgħax legali.

Ra r-risposta ta' konvenuta pprezentata fit-12 ta' Mejju, 2022² permezz ta' liema eċċepiet is-segwenti:

1. *Illi t-talba attriċi hija infondata fil-fatt u fid-dritt u għandha tiġi miċhuda bl-ispejjeż a karigu tas-soċjeta' attriċi.*
2. *Illi l-ammont reklamat ta' €4,000 ma jirrapreżentax spejjeż ta' taħriġ allegatament provduti lill-esponenti iżda huwa fil-fatt penali simulata li hija ntiza biss sabiex ixxejjel id-dritt tal-impjegat milli jirriżenja mill-impjieg tiegħu minkejja li tali impjieg ma kienx*

¹ A fol 1 et seq tal-proċess

² A fol 10 et seq tal-proċess

marbut biż-żmien. L-azzjoni attriċi in kwantu kolpita minn simulazzjoni għandha tiġi miċhuda.

3. Illi tali penali simulata ma ġietx approvata mid-Direttur tal-Impjieg u Relazzjonijiet Industrijali u hija għaldaqstant illegali u ma tistax tiġi enforzata.

Ra l-affidavits prodotti;

Sema x-xhieda prodotta;

Ra d-dokumenti li ġew esebiti in atti;

Sema t-trattazzjoni tal-partijiet;

Ra l-atti kollha tal-kawża;

Ha konjizzjoni taċ-ċirkostanzi kollha tal-każ;

Ra li l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Fatti fil-Qosor

Is-soċjeta' attriċi titlob lil konvenuta sabiex tħallasha s-somma ta' erbat'elef ewro (€4,000) *ai termini* tal-kuntratt ta' impjieg senjatament *"In addition, if the Employee terminates this agreement before the period of 3 years from the date of commencement, the Employee shall re-imburse the employer the amount of €4,000 representing the expenses for training that has carried out by the Employer during the period of employment"* u dan peress li tterminat l-impjieg tagħha qabel l-iskadenza ta' tlett (3) snin mil-bidu tal-impjieg tagħha. Il-konvenuta eċċepiet li t-talba attriċi hija infonada fil-fatt u fid-dritt u għandha tiġi miċhuda, li l-ammont reklamat ma jirrapreżentax spejjeż ta' taħriġ allegatament provduti lill-esponenti iżda huma fil-fatt penali simulata li hija ntiża biss sabiex ixxejjel id-dritt tal-impjegat milli jirreżenja mill-impjieg tiegħu minkejja li tali impjieg ma kienx marbut biż-żmien u li l-azzjoni attriċi in kwantu kolpita minn simulazzjoni għandha tiġi miċhuda u li tali penali ma ġietx approvata mid-Direttur tal-Impjieg u Relazzjonijeit Industrijali u għaldaqstant hija illegali u ma tistax tiġi enforzata.

Provi prodotti

Ra l-affidvit ta' **Tara Philipps**³ li ddikjarat li hi HR & Client Relations Manager tas-soċjeta' attriċi u li kienet qrat u spjegat lil konvenuta l-kuntratt ta' impjieg tagħha qabel ma ffirmatu u spjegatilha wkoll il-klawsola fil-kuntratt dwar il-ħlas ta' erbat'elef ewro (€4,000) f'każ li titlaq mix-xogħol fi żmien tlett snin mill-firma u dan sabiex ikopri għat-taħriġ li l-kumpanija toffri lill-impjegati kollha. It-taħriġ jingħata b'mod regolari minn *lecturer full-time* dwar diversi suġġetti

³ A fol 16 tal-proċess

relatati ma xogħol l-impjegati u kull impjegat ikun informat minn qabel permezz ta' *email* dwar id-data, il-ħin u s-suġġett tas-seminar.

Fil-kontro-eżami⁴ fuq mistoqsija jekk hijiex familjari mal-kuntratti ta' impjegi u mal-prattiċi tal-impjieg tas-soċjeta' attriċi wieġbet fl-affermativ. Ikkonfermat li l-ammont ta' erbat'elef ewro (€4,000) jirrapreżentaw taħriġ u li qabel ma bdiet l-impjieg tagħha l-konvenuta ma kienetx għamlet taħriġ. Dan l-ammont waslu għalih għaliex huma jinvestu ħafna fit-taħriġ għall-impjegati tagħhom u t-taħriġ jingħata b'mod konsistenti, kif ukoll għandhom kors li minn dak iż-żmien bdew joffru u jkollhom *certified qualification*. Spejgat li sa dak iż-żmien jekk xi ħadd ried jidhul għalih sabiex jiġi kwalifikat kien jiswa ħamest'elef ewro (€5,000). Ikkonfermat li jitlaq meta jitlaq l-impjegat fi żmien tlett (3) snin irid iħallas erbat'elef (€4,000) u t-taħriġ jingħata għat-terminu kollu tat-tlett (3) snin. Fuq domanda li kieku għamlet it-tlett snin kollha l-kumpanija tkunx nefqet erbat'elef ewro (€4,000), wieġbet illi x'aktarx kienu jonfqu iktar imma ddeċidew li l-ammont li jitolbu jkun ta' erbat'elef ewro (€4,000). Fuq domanda li allura l-figura ta' erbat'elef ewro (€4,000) hija figura arbitrarja u ma tirriflettix l-ispejjeż effettivament inkorsi mil-kumpanija wieġbet li ma kienetx taf kif ser tirrispondi. Ikkonfermat li fuq medda ta' tlett (3) snin il-kumpanija tkun nefqet l-erbat'elef ewro (€4,000) u daww jigu rimborsati u l-konvenuta kienet telqet wara xi sitt (6) xhur mill-impjieg. Fuq domanda jekk l-erbat'elef ewro (€4,000) intefqux kollha fil-konfront tal-konvenuta fis-sitt (6) xhur li għamlet impjegata wieġbet li ma taħsibx iżda ma setgħetx tgħid kemm effettivament intefqu. Ikkonfermat li ma għabux *clearance* mingħand id-Direttur tal-Impjieg u Relazzjonijiet Industrijali sabiex din il-klawsola tkun parti mill-kuntratt. Ma għabu l-ebda awtorizzazzjoni mingħand ħadd. Għandhom lettur wieħed li jagħti l-*lectures* fis-*seminars* mogħtija lill-impjegati. Fuq domanda kemm jiswew s-*seminars* jekk jaħdmuomx fix-xahar jew fis-sena qalet li Nigel ikun jaf. Il-konvenuta ma kienetx tattendi għal-*lectures*. It-Tnejn, l-Erbgħa u l-Ġimgħa bdiet taħdem ma kumpanija li kellha l-uffiċini tagħha ħdejn ir-*roundabout* tal-Universita' sal-ħamsa ta' wara nofsinhar (17.00hrs) u l-kors kien jibda fil-ħamsa ta' wara nofsinhar (17.00hrs), kien idum siegħa u nofs u kien jingħata f'uffiċini ħdejn il-Junior College. Ma kienux joffru trasport. Spjegat li ħafna mil-korsijiet kienu jkunu it-Tlieta, u għalhekk it-Tnejn, l-Erbgħa u l-Ġimgħa kienet tkun għand il-klijent iżda fil-jumejn l-oħra il-konvenuta kienet tkun magħhom u li kieku riedet setgħet tibqa' wara x-xogħol biex tattendi l-ewwel korsijiet. Mis-7 ta' Frar il-konvenuta bdiet *full-time* mal-kumpanija. Qalet li min vera ried jattendi dawn il-korsijiet kien jieħu l-*leave* anke nofs siegħa qabel sabiex imorru għal-korsijiet. L-aspettattiva kienet li huma jattendu. Kien hemm nies oħra li kienu jiftiehm mal-klijent sabiex jitolbu qabel u jpattu għal daww il-ħinijiet f'għurnata oħra. Fuq mistoqsija dwar l-istess klawsola wieġbet li ma sarx tnaqqis mil-paga għaliex dan ma jistax isir u dan isir biss jekk ikun hemm ftehim bejniethom. It-tlett (3) snin ġew stabiliti biex jidhru fuq is-CV tal-persuna li akkwistat l-esperjenza. Fuq domanda li l-klawsola fil-verita' qed tipprova torbot lill-impjegat għal żmien tlett (3) snin u timponilu penali jekk jitlaq qabel wieġbet le u qalet li huma jinvestu fit-taħriġ.

Ra l-affidavit ta' **Nigel Scerri**⁵ bħala direttur tas-soċjeta' attriċi. Spjega li l-konvenuta giet impjegata mas-soċjeta' attriċi permezz tal-kuntratt datat it-23 ta' Awwissu, 2021⁶ fuq bażi *full-time* u għal żmien indefinit bħala *accounts officer*, b'effett mit-30 ta' Awwissu, 2021. Il-

⁴ A fol 47 et seq tal-proċess, kontro-eżam datat 14 ta' Frar, 2023

⁵ A fol 17 et seq tal-proċess

⁶ A fol 19 et seq tal-proċess

konvenuta giet impjegata biex twettaq ix-xogħol tagħha għand daww il-klijenti fejn hu meħtieġ, kif jipprovdil l-kuntratt ta' impjieg - *Place of Work: Any place of work as indicated by the Employer from time to time*. Meta giet impjegata kellha biss sbatax (17)-il sena u bħala esperjenza qabel ma giet impjegata magħhom kienet ta' *shop assistant* f'kafetterija u ta' kaxxiera f'*supermarket*. Għalkemm ma kellhiex esperjenza bħala *accounts officer*, xorta giet impjegata mas-soċjeta' attriċi peress li huma setgħu joffrulha t-taħriġ neċessarju li permezz tiegħu setgħet tibni pedament sod għal karriera tagħha u għalhekk anke opportunitajiet għal-futur. Qabel ma gie ffirmat il-kuntratt ta' impjieg, inqara u gie spjegat lill-konvenuta minn Tara Phillips, *HR & Client Relations Manager* mas-soċjeta' attriċi, inkluż il-klawsola rigward it-taħriġ li ser jingħata u li hi jkollha tħallas lura erbat'elef ewro (€4,000) f'każ li tittermina l-impjieg tagħha fi żmien tlett (3) snin u dan sabiex ikopri għall-istess taħriġ. Kompla jispjega li sabiex l-impjegati kollha tagħhom jitgħallmu iżjed u jżidu l-esperjenza tagħhom, holqu *Training Academy* u investew f'sistema ta' taħriġ permezz ta' *seminars* b'diversi temi rilevanti għax-xogħol tagħhom bħal per eżempju *stock-taking*, *payroll*, *depreciation* u ħafna oħrajn. Dawn is-*seminars* kienu jingħataw minn *Dean*, li huwa *full-time lecturer* f'din fit-*Training Academy*. Is-*seminars* kienu jingħataw b'mod regolari u frekwenti, darba kull ġimgħa jew ġimgħatejn, matul l-impjieg tal-impjegati u kienu jinżammu f'uffiċju tagħhom għewwa l-imsida fil-ħamsa ta' wara nofsinhar (17.00hrs) fost il-ġimgħa. Kienu jintbagħtu *emails* b'mod regolari sabiex ifakkru lill-impjegati tagħhom bis-*seminars* u esebixxa kopji ta' wħud mill-*emails* li ntbagħtu lill-impjegati, fosthom lil konvenuta⁷. Għalhekk hija kienet dejjem notifikata bis-*seminars* u bis-suġġett tas-*seminar*. Dan it-taħriġ kien jingħata mingħajr ħlas bħala parti mill-impjieg u għalhekk il-konvenuta kienet mistennija li tattendi, bħal ħaddieħor. Kompla jgħid li s *seminars* li ngħataw waqt l-impjieg tal-konvenuta kienu s-segwenti:

- *Tue 31 Aug 21-Managing your Trial Balance;*
- *Wed 1 Sep 21-Simplified Accounting using Sage;*
- *Thu 9 Sep 21 - Understanding the importance of communicating and delegating effectively;*
- *Tue 14 Sep 21-Payroll Session 1;*
- *Mon 20 Sep 21-Payroll Session 2;*
- *Mon 27 Sep 21-Managing your inbox;*
- *Tue 5 Oct 21- Stock Taking;*
- *Thu 14 Oct 21-Working Styles & Behaviour;*
- *Wed 20 Oct 21-Chasing your Debtors;*
- *Tue 2 Nov 21-Opening Balances;*
- *Tue 9 Nov 21-Posting in prior reporting periods;*
- *Thu 25 Nov 21-Property;*
- *Tue 30 Nov 21-Preparing an Audit File;*
- *Tue 7 Dec 21-Depreciation;*
- *Wed 9 Mar 22-Basics of VAT;*
- *Tue 15 Mar 22-Office Management;*
- *Tue 22 Mar 22 - An Introduction to the Trial Balance and Management Accounts;*
- *Tue 29 Mar 22-Managing your Trial Balance;*
- *Tue 5 Apr 22-Guide to Professional Communication;*
- *Tue 12 Apr 22-Managing and Chasing Debtors;*

⁷ A fol 24 et seq tal-proċess

- Tue 19 Apr 22-Managing your inbox;
- Tue 26 Apr 22-Recruitment Procedure.

Fil-kontro-eżami⁸ kkonferma li hu d-Direttur u s-CEO tas-soċjeta' attriċi, li hu familjari mal-kuntratt ta' impjeg, mal-klawsola tal-erbat'elef ewro (€4,000) u li ilu għaxar snin fis-settur. Ikkonferma li din il-klawsola hija li meta jitlaq impjegat għamel kemm għamel taħriġ dejjem irid iħallas erbat'elef ewro (€4,000) u dan għaliex it-taħriġ ikun ingħata. Kompla jispjega li meta jiġi bbukjat kors tħallas il-kors, irrilevanti jekk tagħmilx lezzjoni jew għaxra. Qal li hu qed jikkonferma fuq kors li jingħata kemm barra l-ħinijiet tax-xogħol kif ukoll fuq ix-xogħol. Matul il-kors f'dan is-settur, hassew li hemm bżonn mhux li jibgħatu lil xi ħadd u kemm iqegħdu fuq post tax-xogħol iżda li jagħtu taħriġ lil persuna barra l-ħinijiet tax-xogħol bl-għodod li għandhom bżonn, li huma *tailored to their needs* u dan anke fuq ix-xogħol u waqt li l-persuni huma l-klijenti. Ikun hemm manijers li jimmoniterjaw ix-xogħol tagħhom u jagħtuhom it-taħriġ fuq il-post tax-xogħol. Huwa mistenni li l-impjegati jattendu għal korsijiet. Huma għandhom *Human Resources policies* u manwali meta jidhru l-impjegati sabiex ikunu jafu kif jaħdmu u jidraw is-sistemi tgħhom u dan ikun *induction* li kull impjegat jingħata fil-bidu. Impjegati li jagħtu taħriġ għandhom persuna, Dean Meli. Apparti hu għandhom manijers f'sezzjonijiet differenti bħal *payroll managers*, u *accounting managers* li waqt il-ħin tax-xogħol jiffokaw fuq dak it-taħriġ. Hassew li jekk ma jkollhomx dan it-taħriġ mal-klijenti ma jistgħux jaraw l-istaff jimmeljora fuq livell ta' kwalita'. Din il-klawsola jdaħħuha fil-maġġor parti tal-kuntratti tal-impjegi, ċirka 95% u għandhom madwar għoxrin (20) impjegat. Ikkonferma li s-somma ta' erbat'elef ewro (€4,000) hija figura li stabbilew b'mod arbitrarju. Spjega li fit-tlett (3) snin ir-realta' hija li huma jonfqu iktar minn erbat'elef ewro (€4,000) fuq kull impjegat. Fir-rigward tas-sitt (6) xhur li għamlet impjegata l-konvenuta qal li bil-ħin li ddedikaw magħha flimkien mal-kors kienu qrib l-erbat'elef ewro (€4,000). Dean Meli għandu paga ta' madwar erbgħin (€40,000) jew ħamsin (€50,000) fis-sena *gross*. Ma qabilx li l-erbat'elef ewro (€4,000) huma penali biex impjegat jitlaq qabel it-tlett (3)snin. Reġa tenna li l-ammont li jonfqu fit-taħriġ ma huwiex ta' Dean biss iżda ta' manijers oħra li jipprovdu t-taħriġ. Lil konvenuta għamlulha taħriġ fuq ix-xogħol bħal debituri, it-teknika kif iċċempel, kif iżżomm rekord tat-telefonati kollha li qed isiru, biex issir eċċellenti u fil-fatt impruvjat ħafna u għamlet progress kbir. Fil-fatt għalhekk ħasset li ssib xogħol ieħor u daħlet ma bank. Ġieli kien ikun fuq il-post tax-xogħol fejn kienet tkun il-konvenuta, mill-inqas darba fix-xahar jew darba kull tlett ġimgħat. Fil-fatt huma kienu jieħdu ħsieb l-*accounting* tal-klijent b'impjegat tagħhom jaħdem hemm bit-taħriġ tagħhom.

Fir-ri-eżami⁹ qal li huma jaraw it-taħriġ li għandu bżonn l-impjegat u is-somma ta' erbat'elef ewro (€4,000) huwa l-minimu u dan għaliex normalment huwa bejn erbat'elef ewro (€4,000) u ħamest'elef ewro (€5,000). Bħala kumpanija qishom familja kif taf anke l-konvenuta, u huma anke kienu offrew li jingħataw *online*, u anke jkun hemm drabi fejn jibdeu fil-ħamsa u nofs (17.30hrs) jew fis-sitta ta' wara nofs inhar (18.00hr) skont ir-rikjesti tal-impjegati biex jagħmlu punt li kulħadd ikun jista' jattendi. Xi drabi anke jerggħu jirrepetu s-sessjoni għal persuna waħda u dan sabiex ma titlifx il-progress tal-lezzjoni. Dan fir-rigward tal-lezzjonijiet ta' wara l-ħin tax-xogħol u jkun hemm repetizzjoni u dan għaliex il-bażiku, meta jerggħu

⁸ A fol 57 et seq tal-proċess, kontro-eżami datat 14 ta' Frar, 2023

⁹ A fol 61 et seq tal-proċess

jibdew wara tlett (3) xhur jerggħu isiru. It-taħriġ l-iktar li jingħata huwa fil-bidu u dan għaliex iridu jinvestu fil-persuna. Fir-rigward tal-konvenuta qatt kien sema li ma setgħetx tattendi.

Fil-kontro-eżami ulterjuri¹⁰ qal li l-lezzjonijiet wara l-ħin tax-xogħol ma humiex *one-to-one*. Fil-każ tal-konvenuta, lezzjonijiet waqt il-ħin tax-xogħol ingħatat ħamsa u għoxrin (25) lezzjoni. Klassi wara l-ħin tax-xogħol ikun hemm minn tnax (12) sa ħmistax (15)-il persuna u jingħataw darba jew darbtejn fil-gimgha. Mil-lista esebita minnu kkonferma li jidher li hemm sugġetti li huma ripetuti iżda jista' jkun li jkomplu ma oħrajn.

Sema lil **Dean Meli**¹¹ li ddikjara li hu jaħdem bħala *Training and Development Manager* mas-soċjeta' Driving Force Limited u l-employer tiegħu huwa Nigel Scerri. Hu jagħti t-taħriġ lill-impjegati tal-kumpaniji ta' Nigel Scerri, li huma xi għaxra (10) u fosthom hemm is-soċjeta' attriċi. Hu jibda t-taħriġ lill-impjegati godda u mbagħad isiru l-intervisti mill-klijenti tagħhom u jekk l-impjegati jigu aċċettati jibda jaħdem għand il-klijent. Hu jagħti taħriġ fil-*back office* u għamel programm, kors, *one-to-one* u affarijiet simili u meta l-impjegat jibda jaħdem għand il-klijent, il-manijer li jkun għand il-klijent jieħu ħsieb l-impjegat. L-involvement tiegħu minn dak in-nhar 'il quddiem ikun rari u l-impjegat irid ikun sejjer ħazin u jkollu bżonn taħriġ dedikat fejn jerggħu lura fil-*back office*, jew inkella fejn ikun hemm taħriġ filgħaxija li jsir kull nhar ta' Tlieta fejn imur min irid u hu jieħu l-*attendenza* u hemm kors kull nhar ta' Tlieta u Ħamis fejn imexxi t-taħriġ hu u dawn ikunu parti minn kors. It-taħriġ itih hu waħdu. L-iktar li kellu kienu erbgħa u għoxrin (24) impjegat mill-kumpaniji kollha. Qal li huwa jaqla' wieħed u għoxrin (21) u ħamsa u għoxrin (25) nett fix-xahar. Ta taħriġ lil madwar mitt (100) u mija u ħamsin (150) persuna. Fir-rigward tal-konvenuta kienet *part-time* l-uffiċju *back office* u kienet għa qed taħdem fuq klijent u għalhekk taħriġ mingħandu ma kelliex bżonn ħafna. Ma jafx min kienet il-persuna responsabbli qablu u ma jafx jekk kienx hemm persuna direttament fuq taħriġ.

Sema lil **Shania Briffa**¹² fejn iddikjarat li bħala impjegata mas-soċjeta' attriċi kienet tagħmel ħafna xogħolijiet differenti imma kienet bħala *junior accountant* u bdiet taħdem mas-soċjeta' attriċi mid-29 ta' Awissu, 2021, fejn dak iż-żmien kellha sbatax (17)-il sena. Hi temmet l-impjieg fid-19 ta' April, 2022 u ċioe' wara tminn (8) xhur. Spjegat li l-ewwel ftit jiem bdiethom mill-*back office* l-imsida li qiegħed faċċata tal-Eatwell u wara ftit baġtuha *part-time* ma klijent San Ġwann fejn kienet tmur sa nofsinhar (12.00hrs) u filgħaxija kienet terġa tinzel l-uffiċju. Ftit wara bdiet ma klijent li huwa *property management condominium*, u għamlet ċertu żmien kienet *part-time* u kienet tmur hemm u jumejn tagħmlilhom il-*back office* ma klijent ieħor, u fi Frar qalbet *full-time* mas-soċjeta' attriċi. Dak iż-żmien kienet tmur b'tal-linja għaliex kienet għadha ma ssuqx. Il-klawsola kif giet imfissra lilha kienet li jekk titlaq qabel it-tlett snin tkun qed tħallas erbat'elef ewro (€4,000) tat-taħriġ li jkunu tawha iżda hija ma ngħatatx taħriġ. Is-soċjeta' attriċi kienet toffri taħriġ wara l-ħin tax-xogħol fl-uffiċini tagħhom ġewwa l-imsida għal liema hija qatt ma attendiet għaliex kienet diffiċli għaliha li tattenda stante li fil-ħamsa kienet tispicċa xogħol u fil-ħamsa kien jibda l-kors. Spjegat li dejjem laħqet lil Dean Meli u li lilha qatt ma taha taħriġ. Qalet li s-soċjeta' attriċi kienu jibgħatu ħafna *emails* lil ħafna nies differenti biex jattendu imma ma tafx taħt liema kumpanija jaqgħu. Hi għamlet erbat'ijiem biss il-*back office* għaliex imbagħad baġtuha għand klijent. Hi kienet baġtitlu *email* li xtaqet ittemm l-impjieg u Nigel kien qalilha fuq il-klawsola u ċioe' li kellha tħallas l-

¹⁰ A fol 62 et seq tal-proċess

¹¹ A fol 67 et seq tal-proċess, xhieda datata 13 ta' April, 2023

¹² A fol 82 et seq tal-proċess, xhieda datata 23 ta' Mejju, 2023

erbat'elef ewro (€4,000) fejn baqgħet issostni li ma rċivietx taħriġ u allura staqsiet ta' xiex qed tħallashom fejn qalilha li taha t-taħriġ u għalhekk trid tħallas u li ser ikollhom imexxu bil-Qorti.

Kunsiderazzjonijiet

Din il-kawza si tratta dwar ħlas tas-somma ta' erbat'elef ewro (€4,000) rappreżentanti rifużjoni ta' spejjeż inkorsi għal-taħriġ imwettaq matul l-impjieg skont klawsola fil-kuntratt ta' impjieg datat 23 ta' Awissu 2021.

Is-soċjeta' attriċi tikkontendi li dawn huma danni pre-likwidati u li għalhekk il-klawsola hija *pacta sunt servanda* u dan għaliex il-konvenuta kienet konxja tal-klawsola, taf biha, u għalhekk hija responsabbli ladarba hija telqet qabel iż-żmien ta' tlett (3) snin u konsegwentment l-ammont huwa dovut.

Min-naħa l-oħra l-konvenuta tikkontendi li meta jkollok penali f'kuntratt ta' impjieg, il-penali trid tiġi approvata mid-Direttur tal-Impjegi. Għaladarba n-naħa l-oħra qed tgħid li dawn huma danni prelikwidati, is-soċjeta' attriċi kellha ggħib l-approvazzjoni tad-Direttur u għalhekk hija illegali. Min-naħa l-oħra jekk huma danni prelikwidati allura l-*pacta sunt servanda* taħt l-Artikolu 992 u hemm ukoll l-Artikolu 993 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta li jgħidlek li jridu jsiru in *bona fide*.

It-Tribunal ser jgħaddi sabiex jara jekk is-soċjeta' attriċi kelliex titlob l-awtorizzazzjoni tad-Direttur sabiex tawtorizza li tali klawsola tkun parti mill-kuntratt ta' xogħol.

Issir referenza għall-Artikolu 19 tal-Kapitolu 452 tal-Liġijiet ta' Malta li jipprovdi:

(1) Sakemm ma jkunx preskritt xort'oħra fi ftehim kollettiv, meta –

(a) il-pattijiet ta' kuntratt bil-miktub iffirmit mill-impjegati jew il-pattijiet ta' dikjarazzjoni bil-miktub ffirmita minn prinċipal skont l-artikolu 7 jispeċifikaw bir-reqqa l-multa jew multi li l-impjegat jista' jehel dwar kull għemil jew ommissjoni,

u

(b) il-pattijiet ta' kuntratt bħal dak jew il-pattijiet ta' kull dikjarazzjoni bħal dik ikunu ġew approvati minn qabel mid-Direttur, il-prinċipal ikun jista' jagħmel dak it-tnaqqis illi jkun awtorizzat b'dak il-kuntratt jew b'dik id-dikjarazzjoni.

(2) Minkejja d-dispożizzjoni tas-subartikolu (1), meta impjegat jonqos mingħajr kawża ġusta li jagħti lill-prinċipal tiegħu n-numru kollu ta' siegħat ta' xogħol kif ikun marbut bil-kondizzjonijiet ta' xi kuntratt ta' servizz applikabbli għalih il-prinċipal ma għandux iwaħħal lill-impjegat xi multa għal dak it-telf ta' xogħol izda jista' jnaqqas mit-total tal-paga dovuta lill-impjegat dik il-parti minnha li tikkorrispondi għax-xogħol hekk mitluf.

(3) Meta xi multa jew multi jkunu imposti minn persuna jew għaqda ta' persuni, tkun kif tkun imsejha, awtorizzati biex jagħmlu dak ix-xogħol mill-prinċipal, dik il-persuna jew persuni jkunu responsabbli għall-għemil tagħhom, bla ħsara għar-responsabbiltà tal-prinċipal, daqslikieku kienu l-prinċipal.

(4) Sakemm ma jkunx provdut xort'oħra minn xi ftehim kollettiv, meta prinċipal jissospendi impjegat mix-xogħol u waqt il-perjodu ta' sospensjoni ma jħallsux il-paga jew iħallsu anqas mill-paga li l-impjegat ikollu jedd għaliha, l-prinċipal jitqies li jkun għamel tnaqqis mill-pagi tal-impjegat permezz ta' multa ekwivalenti għall-ammont imnaqqas mill-paga.

Il-kuntratt ta' impjieg datat 23 ta' Awissu, 2021¹³ senjatament klawnsola li taqa' taħt Termination/Notice Periods tgħid *"In addition, if the Employee terminates this agreement before the period of 3 years from the date of commencement the Employee shall re-imburse the Employer the amount of €4,000 representing the expenses for training that was carried out by the Employer during the period of employment"*.

Jirriżulta illi s-soċjeta' attriċi tingagga impjegati fejn tagħtihom taħriġ neċessarju u saħansitra ħolqu Training Academy sabiex jingħataw seminars lill-impjegati tagħhom matul it-terminu tat-tlett snin ta' impjieg tagħhom mal-istess soċjeta' attriċi. Mil-kontro-eżami ta' Tara Philips jirriżulta li għalkemm fi tlett snin aktarx jonfq u iktar minn erbat'elef ewro (€4,000) f'taħriġ iddeċiedew li jiffissaw l-ammont ta' erbat'elef ewro (€4,000) bħala parti mill-ammont inkorsi sabiex isir it-taħriġ u spjegat illi huma jippjanaw fit-tul. Dan anke ġie kkorroborat minn Nigel Scerri li spjega li matul is-snin isiru diversi korsijiet u anke taħriġ.

Illi għalhekk jirriżulta li s-somma ta' erbat'elef ewro (€4,000) hija rappreżentanti spejjeż inkorsi fuq taħriġ waqt l-impjieg tal-konvenuta u mhux multa għalhekk is-soċjeta' attriċi ma kelliex bżonn l-awtorizzazzjoni tad-Direttur sabiex jimponi tali klawnsola

Il-paragrafu sussegwenti tal-kuntratt tax-xogħol hawn fuq ċitat jgħid:

The Employee hereby agrees that the amount payable to the employer, may be deducted from their monthly consideration, or paid back in full upon notification of termination of this employment.

Illi mix-xhieda mressqa jirriżulta illi l-ammont pretiż mis-soċjeta' attriċi ma ġietx imnaqqsa mill-paga tal-konvenuta.

Għalhekk it-Tribunal qed jiċċad din l-eċċezzjoni.

Issa t-Tribunal ser jgħaddi sabiex jiddeċiedi fuq l-eċċezzjonijiet rimanenti imressqa mill-konvenut.

¹³ A fol 2 et seq tal-proċess

L-Artikolu 992 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta jgħid:

- (1) *Il-kuntratti magħmula skont il-liġi għandhom saħħa ta' liġi għal dawk li jkunu għamluhom.*
- (2) *Dawn il-kuntratti ma jistgħux jiġu mħassra ħlief bil-kunsens ta' xulxin tal-partijiet, jew għal raġunijiet magħrufin mil-liġi.*

L-Artikolu 993 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta jgħid:

Il-kuntratti għandhom jiġu esegwiti bil-bona fidi, u jobbligaw mhux biss għal dak li jingħad fihom, iżda wkoll għall-konsegwenzi kollha li ġġib magħha l-obbligazzjoni skont ix-xorta tagħha, bl-ekwità, bl-użu jew bil-liġi.

Jirriżulta li l-partijiet permezz tal-kuntratt ta' impjieg iffirmit bejniethom datat 23 ta' Awissu, 2021¹⁴ fost klawnsoli oħra qablu li: "... if the Employee terminates this agreement before the period of 3 years from the date of commencement the Employee shall re-imburse the Employer the amount of €4,000 representing the expenses for training that was carried out by the Employer during the period of employment".

Jirriżulta illi l-konvenuta għamlet tminn xhur impjegata mal-kumpanija u ċioe' mid-29 ta' Awissu, 2021 sad-19 ta' April, 2022¹⁵.

Fil-kontro-eżami Nigel Scerri qal li il-figura ta' erbat'elef ewro (€4,000) hija figura li giet stabilita' minnhom arbitrarjament. Ulterjorment kemm mix-xhieda ta' Tara Philips u kemm mix-xhieda ta' Nigel Scerri li s-somma ta' erbat'elef ewro (€4,000) kienet somma ffissata għal taħriġ li jingħata lill-impjegati fit-tlett (3) snin tal-impjieg tagħhom. Huma spjegaw li t-taħriġ kien jingħata kemm fuq ix-xogħol kif ukoll wara l-ħinijiet tax-xogħol u dan billi kienu jagħmlu *seminars* li kien jikkonduċiehom Dean Meli.

Mix-xhieda imressqa kemm ta' Tara Philips, kemm ta' Nigel Scerri kif ukoll ta' Dean Meli min-naħa tas-soċjeta' attriċi jirriżulta li ħadd minnhom ma qabel fuq kemm effettivamente ingħatat taħriġ l-konvenuta fil-perkors tal-impjieg tagħha. Fil-kontro-eżami Tara Philips qalet li ma taħsibx li nefqu dak l-ammont fil-konfront tal-konvenuta fis-sitt xhur li għamlet impjegata magħhom. Fix-xhieda tiegħu Dean Meli qal "*Issa meta dħalt jiena hemm Shania kienet part time l-uffiċju back office u kienet diġa taħdem fuq klient, so training min għandi ma kelliex bżonn daqsekk. ... Ma nafx kienx hemm persuna direttament fuq training jekk kienux joħduha grupp ta' nies ma nafx x'kien jiġri eżatt.*" Fil-kontro-eżami Nigel Scerri qal "*Ha ngħidlek, bil-ħin li ddedikajna ta, din all right?, because he had very dedicated time during office hours, jekk tikkonsidra dawk plus l-element tal-kors li pprovdjuna naħseb li nkunu qrib l-erbat elef ewro (4000).*" Meta ġie mistoqsi jekk kienx ikun fil-post tax-xogħol fejn kienet tkun il-konvenuta wieġeb "*Kont nattend i at least once a month. ... At least once a month. Qisu once every three weeks I would say.*"

¹⁴ A fol 2 et seq tal-proċess

¹⁵ Xhieda ta' Shania Briffa, a fol 82 tal-proċess

Illi għalkemm Scerri jsostni li l-konvenuta ngħatat ħafna taħriġ tant li saret tajba, li llum-il ġurnata taħdem ma bank, it-Tribunal ma huwiex komfortat li ngħatat taħriġ tant li s-soċjeta' attriċi nefqet la s-somma ta' erbat'elef ewro (€4,000) fuq taħriġ fil-konfront tal-konvenuta u wisq inqas 'il fuq minn erbat'elef ewro (€4,000). Min-naħa l-oħra jirriżulta kemm mill-*emails* esebiti¹⁶, kif ukoll mix-xhieda mressqa illi s-soċjeta' attriċi kienet tagħti taħriġ lil impjegati tagħha fuq diversi suġġetti wara l-ħin tax-xogħol u l-konvenuta kienet tkun inkluża f'dawn l-*emails*. Għalkemm il-konvenuta tikkontendi li għaliha kien impossibbli tattendi u dan għaliex hija ma kienetx issuq, kienet taħdem viċin l-Universita' mal-klijent sal-ħamsa ta' wara nofsinhar (17.00hrs) u s-*seminar* kien jibda fil-ħamsa ta' filgħaxija (15.00hrs) u kien isir l-imsida viċin il-Junior College, it-Tribunal ma jikkondiviex dan il-ħsieb. Dan għaliex ma jirriżultax li qatt qaltilhom li kienet diffiċli għaliha li tattendi, jew almenu talbet sabiex tattendi iktar tard. Oltre minn hekk jirriżulta wkoll li lanqas meta il-ħin tas-*seminars* gie imressaq għas-sitta ta' filgħaxija (18.00hrs)¹⁷ hija ma attendietx. Hija kienet konxja li dawn is-*seminars* kienu jingħataw u għażlet li ma tattendietx. Għalhekk ma jistax jinkombi fuq is-soċjeta' attriċi li hija ma kienetx tattendi.

Konklużjoni

Għalhekk hekk kif spjegat fis-suespost, mill-provi prodotti mis-soċjeta' attriċi ċertament ma jirriżultax illi matul il-perjodu ta' tminn xhur li għamlet impjegata magħha l-konvenuta ma ġewx inkorsi spejjeż fis-somma ta' erbat'elef ewro (€4,000) f'taħriġ fil-konfront tagħha, izda ferm inqas.

Decide

Għaldaqstant, it-Tribunal qiegħed jiddisponi minn din il-kawża billi jilqa' t-talba tas-soċjeta' attriċi limitatament fis-somma ta' tminn mija, tmienja u tmenin ewro u tmienja u tmenin ċenteżimu (€888.88) filwaqt li jiċċad l-eċċezzjonijiet tal-konvenuta, bl-imgħax mid-data tas-sentenza sad-data tal-pagament effettiv.

L-ispejjeż tat-Talba u tal-mandat ta' sekwestru jithallsu 1/3 mis-soċjeta' attriċi u 2/3 mill-konvenuta.

Avukat Dr. Marouska Debono LL.D. M.A. in Law

¹⁶ A fol 24 et seq tal-proċess

¹⁷ A fol 33 et seq tal-proċess

Gudikatur